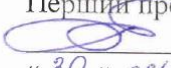

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки і логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

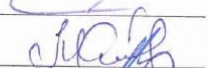
Перший проректор
 Юрій КОТЛЯР
« 30 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Спеціальність А4 Середня освіта
Предметна спеціальність А 4.03 Середня освіта
(Історія та громадянська освіта)
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Директор ННМІ
Декан ФПН
Начальник НМВ

Руслан ЧУБУК
Наталія САВІНОВА
Ірина МІРОНОВА
Інна ПІДБЕРЕЗНИХ
Олена КУЗНЕЦОВА
Анастасія ХМЕЛЬ
Євгенія ПОСТИКІНА

Миколаїв – 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Назва дисципліни	Педагогіка та психологія вищої школи	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А 4 Середня освіта	
Предметна спеціальність	А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)	
Освітня програма	Середня освіта (Історія та громадянська освіта. Правознавство)	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5 курс	
Навчальний рік	2025-2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3/90 год	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	
	15	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	33%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Удосконалення системи вищої освіти та підвищення якості професійної підготовки фахівців в Україні є актуальною потребою, розв'язання якої полягає у приведенні освіти у відповідність до нових Європейських та світових вимог.

Пріоритетним напрямом реформування освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої, професійного розвитку, освоєння і впровадження наукових та інформаційних технологій тощо.

Оптимальний характер використання педагогіки та психології для досягнення успіху при затраті найменших зусиль є вихідною позицією, на якій ґрунтується теорія і практика сучасної Вищої школи.

Професійна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня – магістр – здійснюється згідно з навчальним планом та програмою навчальної дисципліни: «Педагогіка та психологія вищої школи». Базою для вивчення цього предмету є знання магістрантів з фахових дисциплін в теоретичному, методичному і практичному аспектах, що вони вивчали на попередніх курсах.

Предметом дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є:

- процес професійної підготовки фахівців і освітній процес формування науково-педагогічної еліти сучасного суспільства;
- вивчення закономірностей і зв'язків, що існують між навчанням, вихованням і розвитком студентів у ЗВО;
- розробка та впровадження методологічних, теоретичних і методичних проблем становлення сучасного інтелектуально-компетентного фахівця будь-якої галузі духовного або матеріального виробництва.

Предмет науки завжди конкретизується в її меті та завданнях.

Метою цієї дисципліни є розробка шляхів удосконалення процесу фахової підготовки кваліфікованих фахівців і формування професійних компетентностей на основі знань із педагогіки та психології вищої школи.

Завданнями дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є:

- вивчення соціально-історичних характеристик системи вищої освіти;
- аналіз змісту, форм і методів навчання, виховання і розвитку студентів;
- розробка нових технологій освіти і навчання студентів у ЗВО;
- розкриття педагогічних закономірностей формування студентів як майбутніх фахівців;
- аналіз методів контролю та оцінки успішності студентів на основі системного підходу;
- співвідношення цілей та засобів освіти і навчання;
- вивчення діалектичних взаємозв'язків об'єктивних і суб'єктивних, соціальних і природних факторів розвитку та виховання студентства, його потенційних і реальних можливостей;
- розробка теорій та методик освіти і навчання, критеріїв їхньої ефективності на основі закономірностей цих процесів.

Після вивчення курсу магістранти повинні знати:

- сутність та своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі;
- тенденції та особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодшої людини студентського віку;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- сучасні інтерактивні методи навчання;

- форми організації навчання;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотного зв'язку;
- сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів;
- психолого-педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи;
- особливості вербальної та невербальної поведінки викладача;
- сутність, напрями, організації спілкування зі студентами;
- етапи, способи розв'язання конфліктів зі студентами;
- шляхи, умови формування студентської спільноти;
- методи науково-педагогічних досліджень.

На основі цих знань повинні бути сформовані уміння:

- постановки навчальної мети, відбору, структурування змісту навчального процесу;
- розвитку інтересу та особистісного ставлення студентів до змісту навчальної дисципліни;
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- застосування методів, прийомів організації виховного впливу на студентів;
- організації спілкування зі студентами у навчальний та поза навчальний час;
- організації, саморегуляції, невербальної поведінки у процесі спілкування зі студентами;
- розв'язання педагогічних конфліктів у різних ситуаціях;
- застосування методів науково-педагогічного дослідження під час роботи зі студентами;
- аналізу різноманітних педагогічних ситуацій тощо.

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчальної дисципліни, що рекомендована Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Контроль за роботою магістрантів здійснюється шляхом виконання самостійних завдань, МКР, ККР та заліку. Оцінювання самостійної роботи магістрантів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Методика вивчення дисципліни передбачає: використання сучасних освітніх технологій; поглиблену самостійну роботу магістрантів; практичне застосування набутих знань, умінь і навичок магістрантів на практичних заняттях тощо.

Розроблена робоча програма відповідає освітній програмі підготовки фахівців та орієнтовані на **формування компетентностей:**

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність вирішувати складні задачі, проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ЗК8. Письмове й усне професійне спілкування державною мовою, вміння використовувати знання другої (іноземної) мови для навчальної та наукової діяльності.

ЗК9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності української та громадянської ідентичності, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Компетентності спеціальності: фахові (ФК), предметні (ПК)

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу, забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК7. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК8. Здатність працювати у міжнародному контексті і реалізовувати спільні проєкти предметної області з європейськими та євроатлантичними інституціями.

ФК9. Вміння спрямовувати виховний процес, спираючись на набуті знання, психологічні особливості різних вікових груп учнів, моральні й духовні засади; здатність прищеплювати шанобливе ставлення до національних надбань і провадити громадянсько-

патріотичне виховання серед молоді; використовуючи історичний досвід людства, поєднувати національні й загальнолюдські цінності.

ПК1. Знати закони наукового, соціального і професійного мислення, володіння комплексним, інтеграційним, історичним, динамічним, ситуаційним, системним підходами до наукового аналізу, здатність практично послуговуватись методами історичного дослідження.

ПК5. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учасника освітнього процесу, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ПК6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ПК7. Прагнення до саморозвитку та самовдосконалення у науково-педагогічній діяльності, обізнаність у власних силах, здатність до рефлексії та самоаналізу.

ПК8. Виявляти знання та розуміння наукових основ певної тематичної області, методології дослідження історичного процесу у національному, європейському та світовому контекстах та вміння моделювати їх у зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання.

ПК9. Здатність до соціальної комунікації; розуміння та сприйняття принципів толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти.

Відповідно до освітньої програми **прогнозовані результати навчання** включають такі уміння:

Програмні результати навчання: загально-предметні (РН), фахові (ПРН)

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. *Демонструє* вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. *Називає і описує* основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, *демонструє* вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. *Описує* методику розробки освітніх проєктів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

РН6. *Визначає і характеризує* основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; *описує* апарат науково-педагогічного дослідження, *демонструє* навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. *Визначає, аналізує та характеризує* педагогічні інновації, *демонструє* вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, *аналізує* можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, *визначає* індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. *Демонструє* вміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов освітнього процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. *Називає і аналізує* шляхи мотивації учнів до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. *Демонструє* вміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. *Знає та дотримується* умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. *Демонструє* здатність діяти автономно і в команді.

РН14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

РН15. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній, громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

РН16. *Інтегрує* знання основ теорії держави і права, публічного, приватного права у професійну діяльність, *проєктує* знання з основ правознавства на історичні події, процеси та явища сьогодення.

РН17. *Аналізує* правові та інституціональні виміри співробітництва України та країн ЄС, *виявляє* перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.

РН18. *Проводить* якісні та актуальні дослідження у вибраній галузі знань, *оцінює* розуміння ключових філософських підходів до теорії, методології, методів організації науково-дослідної діяльності, *втілює* наукові знання у практику.

ПРН1. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.

ПРН2. Знати і розуміти зміст основних напрямів і шкіл сучасної історичної науки, головних проблем у розвитку історіографії, основні аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого.

ПРН3. Характеризувати існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів.

ПРН4. Аналізувати правові та інституціональні виміри співробітництва України та ЄС, виявляти перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.

ПРН5. Орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, аналізувати суспільні явища й узагальнювати політичний досвід.

ПРН6. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти.

ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.

ПРН8. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.

ПРН9. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів

ПРН10. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, працювати над саморозвитком та самовдосконаленням, активно долучатися до діяльності професійних спільнот.

ПРН11. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.

ПРН12. Здатність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму.

ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.

ПРН14. Здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі у командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань.

ПРН15. Здатність працювати результативно в групах, щоб локалізувати, отримати та опрацювати дані для вирішення завдання дослідження та брати відповідальність за організацію періодів роботи.

ПРН16. Застосовувати сучасні підходи, методи при вивченні актуальних питань розвитку громадянського суспільства.

Компетентності, необхідні для виконання всіх трудових функцій за професійною кваліфікацією «Вчитель-магістр з історії та громадянської освіти закладу загальної середньої освіти» відповідно до вимог професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 29.08.2024 р.:

- повага до особистості здобувача освіти й визнання пріоритету його зацікавлень, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу й наполегливості;

- забезпечення рівного доступу до освіти кожного здобувача освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу на засадах інклюзивності й безбар'єрності;

- формування нетерпимості до корупції, дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

- становлення вільної особистості здобувача освіти, підтримка його самостійності, підприємливості, ініціативності, впевненості в собі;

- розуміння важливості розвитку мислення й пошанування істини;

- формування культури здорового способу життя здобувача освіти, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

- створення безпечного, вільного від насильства й цькування освітнього середовища, у якому забезпечено атмосферу довіри;

- плекання в здобувачів освіти любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля; утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії здобувачів освіти між собою та з дорослими;

- формування в здобувачів освіти, громадянської активності та стійкості, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови; формування української національної та громадянської ідентичності, готовності до захисту незалежності й територіальної цілісності України, конституційних засад державного ладу, національних інтересів і суспільно-державних (національних) цінностей України;

- формування готовності здобувачів освіти виявляти свою громадянську позицію, що передбачає вміння аналізувати суспільне життя й ідентифікувати себе з українською нацією, суспільством, обстоювати права й свободи українського народу, готовності бути залученими до діяльності у сфері безпеки та оборони України.

Здобувач-практикант спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, поважати

людську гідність і права людини, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та цінностей, зокрема правди, справедливості, рівності, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Трудові функції:

A. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)

A1. Мовно-комунікативна компетентність.

A2. Предметно-методична компетентність.

A3. Інформаційно-цифрова компетентність.

Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

B1. Психологічна компетентність.

B2. Емоційно-етична компетентність.

B3. Компетентність педагогічного партнерства.

В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища

V1. Інклюзивна компетентність.

V2. Здоров'язбережувальна компетентність.

Г. Проведення освітнього процесу

G1. Прогностична компетентність.

G2. Організаційна компетентність.

G3. Оцінювально-аналітична компетентність).

Д. Безперервний професійний розвиток

D1. Здатність до навчання впродовж життя).

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань магістрантів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку, який має на меті перевірку знань магістрантів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Система контролю навчального курсу передбачає оцінювання за модульно-рейтинговою системою. Форма підсумкового контролю – залік. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, протягом вивчення навчальної дисципліни – 100 балів.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма

№	Теми	Лекції	Семінарські	Самостійна робота
1	Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні	2	2	8
2	Предмет, мета, задачі, основні категорії педагогіки та психології вищої школи	2	2	8
3	Психолого-педагогічні засади дидактика вищої школи	2	2	8
4	Психолого-педагогічний контекст форм, видів, методів і засобів освіти у вищій школі	2	2	8
5	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти	2	2	8
6	Психологічні аспекти організації діяльності викладачів та студентів	2	2	8
7	Психологія міжособистісних взаємин у закладах вищої освіти	2	2	8
8	Управління закладом вищої освіти	1	1	4
	Всього за курсом	15	15	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні 2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти 3. ECTS як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти
2	Тема 2. Предмет, мета, задачі, основні категорії педагогіки та психології вищої школи 1. Предмет педагогіки та психології вищої школи 2. Основні функції та завдання педагогіки та психології вищої школи 3. Характеристика основних категорій педагогіки та психології вищої школи

3	Тема 3. Психолого-педагогічний контекст форм, видів, методів і засобів освіти у вищій школі 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади, рушійні сили, логіка навчального процесу 3. Структура процесу оволодіння знаннями, вміннями й навичками і формування особистісно-професійних якостей
4	Тема 4. Психолого-педагогічний контекст форм, видів, методів і засобів освіти у вищій школі 1. Розвиток і становлення організаційних форм освіти 2. Типологія і характеристика методів навчання 3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання
5	Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки
6	Тема 6. Психолого-педагогічні аспекти організації діяльності викладачів та студентів 1. Психолого-педагогічні особливості професії викладача вищої школи 2. Психолого-педагогічні особливості навчання як основного виду діяльності викладача 3. Психологічна характеристика навчально-професійної діяльності студентів 4. Психологічні основи формування особистості майбутнього фахівця
7	Тема 7. Психологія міжособистісних взаємин у закладах вищої освіти 1. Міжособистісні взаємини студентів 2. Педагогічне спілкування у системі викладач-студент 3. Взаємини у викладацькому колективі
8	Тема 8. Управління закладом вищої освіти 1. Структурно-функціональна модель закладу вищої освіти 2. Принципи управління закладами вищої освіти 3. Система управління закладом вищої освіти

4.2. План семінарських занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні 2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти 3. ECTS як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти 4. Адаптація вищої освіти України до вимог ECTS
2	Тема 2. Предмет, мета, задачі, основні категорії педагогіки та психології вищої школи 1. Предмет педагогіки та психології вищої школи 2. Основні функції та завдання педагогіки та психології вищої школи 3. Характеристика основних категорій педагогіки та психології вищої школи 4. Вища школа як педагогічна система

3	Тема 3. Психолого-педагогічний контекст форм, видів, методів і засобів освіти у вищій школі 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Рушійні сили, логіка навчального процесу 4. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками і формування особистісно-професійних якостей 5. Мотиви навчання 6. Типи навчання, їх характеристика 7. Інтенсифікація навчального процесу
4	Тема 4. Психолого-педагогічний контекст форм, видів, методів і засобів освіти у вищій школі 1. Розвиток і становлення організаційних форм освіти 2. Типологія і характеристика методів навчання 3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання
5	Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки
6	Тема 6. Психолого-педагогічні аспекти організації діяльності викладачів та студентів 1. Кафедра як основний структурний підрозділ ЗВО 2. Характеристика основних видів роботи кафедри 3. Психолого-педагогічні особливості професії викладача вищої школи 4. Психолого-педагогічні особливості навчання як основного виду діяльності викладача 5. Психологічна характеристика навчально-професійної діяльності студентів 6. Психологічні основи формування особистості майбутнього фахівця
7	Тема 7. Психологія міжособистісних взаємин у закладах вищої освіти 1. Міжособистісні взаємини студентів 2. Педагогічне спілкування у системі викладач-студент 3. Взаємини у викладацькому колективі
8	Тема 8. Управління закладом вищої освіти 1. Структурно-функціональна модель закладу вищої освіти 2. Принципи управління закладами вищої освіти 3. Система управління закладом вищої освіти

5 Завдання для самостійної роботи

5.1. ЗАВДАННЯ. Підготуйте усні відповіді на такі запитання:

1. Поясніть суть концептуальних напрямів розвитку вищої освіти в Україні
2. Охарактеризуйте концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти
3. Прокоментуйте зміст основних положень Болонського процесу як засобу інтеграції та демократизації вищої освіти

4. Охарактеризуйте сучасний стан стандартизації та системи стандартів вищої освіти в Україні
5. У чому суть стандартизації як механізму підвищення якості навчання
6. Розкажіть про зміст і завдання стандартизації вищої освіти
7. Обґрунтуйте систему вищої освіти в США.
8. Розкажіть про систему вищої освіти у Великобританії.
9. Обґрунтуйте систему вищої освіти у Франції.
10. Поясніть предмет педагогіки вищої школи.
11. У чому полягають основні функції та завдання педагогіки вищої школи?
12. Розкажіть про предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
13. Поясніть сутність і методологічні засади навчання.
14. Розкажіть про розвиток і становлення організаційних форм навчання.
15. Поясніть типологію і характеристику методів навчання.
16. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
17. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
18. У чому суть педагогічної інноватики?
19. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні.
20. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання;
21. Особливості інноваційної педагогічної діяльності.
22. Розкажіть про підвищення якості підготовки фахівців.
23. Поясніть принципи організації контролю та оцінки знань студентів.
24. Поясніть структурно-функціональну модель вищого закладу освіти.
25. Розкажіть про принципи управління вищими закладами освіти.
26. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту;
27. Самоменеджмент керівника ЗВО як менеджера освіти.
28. Розкажіть про академічну лекцію в системі вищої школи.
29. Поясніть типи лекцій, їх призначення і завдання.
30. Суть психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі;
31. Основні стимули активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
32. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять.
33. Охарактеризуйте види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
34. Психолого-педагогічні умови запровадження інноваційних педагогічних технологій у ЗВО;
35. Завдання і сутність комп'ютерного практикуму.
36. Розкажіть про особливості навчальної роботи студентів.
37. У чому суть адаптації студентів до самостійної навчальної роботи.
38. Методика організації самостійної роботи з навчальною і науковою літературою;
39. Методика написання тез та оформлення цитат.
40. Розкажіть про соціально-економічні потреби в дистанційній освіті.
41. Технологія створення мультимедіа курсу.
42. Розкажіть про наукову роботу студентів як важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
43. Охарактеризуйте методичні основи і системність організації науково-дослідної роботи студентів.
44. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі.
45. Вимоги, тривалість і складність контрольних завдань;

5.2. ЗАВДАННЯ. Виконайте індивідуальні завдання:

1. Підготуйте презентацію на одне із запитань плану до обраної вами теми курсу.
2. Використовуючи базові поняття і ключові терміни теми, складіть кросворд до обраної вами теми курсу.
3. Використовуючи основні поняття і ключові терміни однієї із тем, складіть блок-тестів із 12-15 запитань з ключем-відповіддю до обраної вами теми курсу.

5.3. ЗАВДАННЯ. Самостійна робота студентів:

1. Опишіть об'єктивні передумови реформування системи освіти;
2. Проаналізуйте основні напрями реформування системи освіти;
3. Розкрийте суть основних принципів освіти в Україні.
4. Склад системи освіти і структура освіти в Україні;
5. Сутність різних рівнів і ступенів вищої освіти в Україні;
6. Основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи в сучасних умовах;
7. Охарактеризуйте систему вищої освіти у Німеччині.
8. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Японії.
9. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Південній Кореї.
10. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки вищої школи.
11. Обґрунтуйте вищу школу як педагогічну систему
12. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
13. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями та навичками
14. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
15. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
16. Обґрунтуйте доцільність використання тестового контролю;
17. Обґрунтуйте особливості засобів навчання;
18. Охарактеризуйте сучасні технології як підґрунтя оновлення професійної підготовки фахівця.
20. Розкажіть про концепцію оновлення підготовки майбутніх фахівців на основі застосування інноваційних технологій.
21. Суть пізнавальної діяльності на етапах почуттєвого і логічного пізнання;
22. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів;
23. Обґрунтуйте вимоги до системи контролю
24. Розкажіть про види, рівні та форми контролю якості навчання
25. У чому суть системи управління вищим закладом освіти.
26. Розкажіть про педагогічний менеджмент як сучасну теорію управління освітою.
27. Аналіз основних понять теорії педагогічного менеджменту;
28. Суть поняття «педагогічний менеджмент»;
29. Охарактеризуйте технологію і техніки підготовки академічної лекції.
30. Поясніть дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції.
31. Суть основних методів активізації пізнавальної діяльності на лекції;
32. Особливості проблемної лекції;
33. У чому суть методики організації та проведення семінарських, практичних занять і консультацій.
34. Поясніть критерії оцінювання змісту семінарського заняття.
35. Рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять;
36. Методи, прийоми та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів;
37. Поясніть про уміння слухати і конспектувати лекції.
38. Обґрунтуйте значення книги в системі професійної підготовки.
39. Самостійна підготовка студента до семінарських, та інших видів занять;

40. Суть підготовки студента до виступу на семінарському занятті;
41. Зробіть короткий екскурс в історію дистанційного навчання.
42. У чому суть дистанційного навчання?
43. Опишіть вимоги, яким має відповідати наукова інформація;
44. Поясніть суть форм, видів і методів науково-дослідної роботи студентів.
45. Обґрунтуйте и організації науково-дослідної роботи студентів.
46. Розкажіть про умови організації науково-дослідної роботи студентів.
47. Порядок написання рецензії на наукову працю, посібник;
48. Вимоги та послідовність написання реферату;
49. Послідовність і правила написання наукової статті, тез.
50. Розкажіть про аналіз та оцінювання навчальних досягнень студентів.
51. У чому суть функцій оцінювання навчальних досягнень студентів.
52. Особливості, критерії та методи оброблення результатів контролю;
53. Методи і форми контролю знань, умінь і навичок студентів;

5.4. ЗАВДАННЯ. Підготувати аналітичну письмову роботу на одну із тем:

1. У чому специфіка адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу
2. Обґрунтуйте професійні стандарти в системі вищої освіти
3. Типи закладів вищої в Україні та їхні відмінності.
4. Розкажіть про систему вищої педагогічної освіти в Китаї
5. Розкрийте сутність і призначення статусів закладу вищої освіти: «національний» і «дослідницький»;
6. Проаналізуйте основні проблеми розвитку вищої освіти України;
7. Сформулюйте Ваші пропозиції щодо поліпшення якості вищої освіти в Україні та в ЧНУ ім. Петра Могили.
8. Проблемне поле сучасної компетентісної парадигми підготовки фахівців;
9. Поясніть взаємозв'язок понять: «інформація», «наукова інформація», «знання»;
10. Контроль умінь застосовувати знання для розв'язування практичних завдань.
11. Призначення та роль дидактики вищої освіти;
12. Основні завдання педагогіки вищої школи;
13. Поясніть методологічну основу сучасної дидактики.
14. Поясніть суть методів навчання за логікою передачі інформації
15. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю
16. Важливість розуміння викладачем психічних процесів пізнання;
17. Проблемне навчання у ЗВО.
18. Охарактеризуйте закони перебігу інноваційних педагогічних процесів.
19. Розкажіть про умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.
20. Обґрунтуйте динамічну тріаду розвитку рівня знань;
21. Поясніть суть піраміди цілей навчання;
22. У чому суть кваліметрії магістерських дисертацій і рефератів.
23. Компетентісний підхід до розроблення стандартів вищої освіти;
24. Види перевірки навчальної роботи студентів.
25. Критерії оцінки та норми оцінки.
26. Управління пізнавальною діяльністю студентів;
27. Значущість менеджменту як сучасної теорії і практики соціального управління;
28. Обґрунтуйте методику проведення лекції.
29. Лекція як провідна форма організації навчання;
30. Переваги лекційного методу у вищій школі та шляхи усунення недоліків;
31. Обґрунтуйте методику проведення семінарського заняття.

32. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять та особливості їхнього проведення;
33. У чому суть методики підготовки до семінарських занять;
34. Розкажіть про методику підготовки до екзаменів і заліків;
35. У чому суть перспектив вдосконалення самостійної роботи студентів.
36. Роль науково-педагогічних працівників в оволодінні студентами навичками самостійної роботи;
37. Особливості самостійної роботи студентів заочної форми навчання;
38. Обґрунтуйте мотиви і принципи організації дистанційного навчання.
39. Охарактеризуйте умови ефективності дистанційного навчання
40. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів;
41. Оформлення результатів науково-педагогічних досліджень.
42. Організація і підготовка магістерської роботи до захисту.
43. Як здійснюється керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи студентів.
44. Завдання педагогічної діагностики і педагогічної кваліметрії;
45. Кваліметрія магістерських дисертацій;
46. Характеристики та критерії оцінювання якості магістерських робіт;
47. Поясніть принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів.
48. Розкажіть про модульно-рейтингову і кредитно-модульну технологію навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів
49. Принципи різних методів вибіркового контролю.

5.5 ЗАВДАННЯ. Підготуйте контрольну роботу із двох обраних вами тем курсу:

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні
2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти
3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу
5. Предмет педагогіки вищої школи
6. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи
7. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи
8. Вища школа як педагогічна система
9. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи
10. Сутність і методологічні засади навчання
11. Рушійні сили, логіка навчального процесу
12. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності
13. Мотиви навчання
14. Типи навчання, їх характеристика
15. Інтенсифікація навчально-виховного процесу
16. Сутність педагогічної інноватики
17. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні
18. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки вчителя
19. Кафедра як основний структурний підрозділ ЗВО
20. Характеристика основних видів роботи кафедри
21. Специфіка професійної діяльності викладача ЗВО
22. Підвищення якості підготовки фахівців
23. Принципи організації контролю та оцінки знань студентів
24. Види перевірки навчальної роботи студентів

25. Критерії оцінки та норми оцінювання
26. Структурно-функціональна модель закладу вищої освіти
27. Принципи управління закладами вищої освіти
28. Система управління закладом вищої освіти
29. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти
30. Навчально-методична робота
31. Складові навчально-методичного забезпечення
32. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів
33. Технологія і техніки підготовки академічної лекції
34. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції
35. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі
36. Дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять
37. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення
38. Методики організації та проведення практичних, занять, консультацій
39. Особливості навчальної роботи студентів
40. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи
41. Уміння слухати і конспектувати лекції
42. Підготовка до практичних, семінарських занять та контрольних заходів
43. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті
44. Короткий екскурс в історію дистанційного навчання
45. Сутність дистанційного навчання
46. Мотиви і принципи організації дистанційного навчання
47. Умови ефективності дистанційного навчання
48. Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою
49. Системність в організації науково-дослідної роботи студентів
50. Форми й види науково-дослідної роботи студентів
51. Методи організації науково-дослідної роботи студентів
52. Значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів
53. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів
54. Принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів
55. Методика проведення контрольних дій у вищій школі
56. Європейська кредитно-трансферна система навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів

6 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес при викладанні дисципліни повністю забезпечується.

I. Технічні засоби навчання: ноутбук; проектор; інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, платформа дистанційного навчання Moodle.

6.1 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань: *словесні* – лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; *наочні* – спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні* – вправи, завдання, рішення ситуаційних задач, круглий стіл, інсценування, ділова гра.

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.

6.2 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, атестація, залік.

7 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ МАГІСТРАНТІВ

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань магістрантів на заліку згідно розкладу сесії. Відповідно до положення про систему рейтингової оцінки знань застосовується наступна система оцінювання роботи.

Денна форма десятий семестр для заліку

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4x5=20	Протягом семестру
2.	Підготовка індивідуального завдання (макс. бал)	1x10=10	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи (макс. бал)	10	Протягом семестру
4.	Написання аналітичної письмової роботи (макс. бал)	10	До початку сесії
5.	Контрольна робота (макс. бал)	20	До початку сесії
6.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
	Разом (макс. бал)	100	Екз. сесія

7.1 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Опитування і доповіді на семінарських заняттях

Перелік тем подано у пункті 5.1. Даний вид контролю це форма контролю, яка дозволяє оцінити знання студентів:

- 1) самостійно опрацьовувати матеріал та аргументовано викладати його в логічній послідовності;

- 2) відповідати на запитання викладача та однокурсників.
Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями і уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена; мова виразна.

Оцінка 4 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності; мова зрозуміла.

Оцінка 3 бали ставиться в тому випадку, коли:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка, мова спрощена;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

7.2. Підготовка самостійної та аналітичної письмової роботи

Перелік тем самостійної роботи подано у пункті 5.3., а теми аналітичних робіт у пункті 5.4. Самостійна робота, як і аналітична робота повинні бути завантажені у систему Moodle до її презентації. Роботи подаються на перевірку в письмовому вигляді та передбачають публічний захист. Тривалість захисту робіт до 10 хв., де 5 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Письмові роботи виконують на комп'ютері, оформлюють в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 2,0 мм, нижнє – 2,0 мм, ліве – 2,5 мм, праве – 1,5 мм. Роботу роздруковують на принтері з одного боку аркуша паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи складає: 10-15 сторінок.

Критеріями оцінювання доповіді виступають:

- усна презентація доповіді на семінарському занятті. Критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);
- повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

7.3. Підготовка контрольної роботи

Перелік тем контрольних робіт подано у пункті 5.5. Контрольна робота повинна бути завантажена у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття теми роботи (50%, 4 балів);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 3 балів);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 3 бали).

Оцінювання знань студента під час **заліку** здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		

67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани лекційних занять.
3. Плани семінарських занять.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Рекомендована література: базова та додаткова.
6. Інформаційні ресурси.

9. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку. Залік з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Залік проходить в усній формі за білетами.

9.1 ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Розкажіть про концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні
2. Поясніть концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти
3. Охарактеризуйте ECTS як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти
4. Розкажіть про адаптацію вищої освіти України до вимог ECTS
5. Охарактеризуйте предмет педагогіки та психології вищої школи
6. Обґрунтуйте основні функції та завдання педагогіки та психології вищої школи
7. Характеристика основних категорій педагогіки та психології вищої школи
8. Розкажіть про вищу школу як педагогічна система
9. У чому суть розвитку і становлення організаційних форм освіти
10. Охарактеризуйте типологію і характеристику методів навчання
11. Обґрунтуйте дидактичні вимоги до вибору методів навчання
12. Поясніть предмет і об'єкт дидактики вищої школи
13. Охарактеризуйте сутність і методологічні засади навчання
14. Розкажіть про рушійні сили, логіка навчального процесу
15. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками і формування особистісно-професійних якостей

16. Обґрунтуйте мотиви навчання
17. Поясніть типи навчання, їх характеристика
18. Розкажіть про інтенсифікацію навчального процесу
19. Охарактеризуйте сутність педагогічної інноватики
20. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні
21. У чому суть сучасних технологій оновлення професійної підготовки
22. Поясніть структурно-функціональна модель закладу вищої освіти
23. У чому суть принципів управління закладами вищої освіти
24. Система управління закладом вищої освіти
25. Міжособистісні взаємини студентів
26. Охарактеризуйте педагогічне спілкування у системі викладач-студент
27. Поясніть взаємини у викладацькому колективі
28. У чому суть кафедри як основного структурного підрозділу ЗВО
29. Характеристика основних видів роботи кафедри
30. Обґрунтуйте психолого-педагогічні особливості професії викладача вищої школи
31. Психолого-педагогічні особливості навчання як основного виду діяльності викладача
32. Психологічна характеристика навчально-професійної діяльності студентів
33. Психологічні основи формування особистості майбутнього фахівця
34. Поясніть суть концептуальних напрямів розвитку вищої освіти в Україні
35. Охарактеризуйте концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти
36. Прокоментуйте зміст основних положень Болонського процесу як засобу інтеграції та демократизації вищої освіти
37. У чому специфіка адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу
38. Охарактеризуйте сучасний стан стандартизації та системи стандартів вищої освіти в Україні
39. У чому суть стандартизації як механізму підвищення якості навчання
40. Розкажіть про зміст і завдання стандартизації вищої освіти
41. Обґрунтуйте професійні стандарти в системі вищої освіти
42. Обґрунтуйте систему вищої освіти в США.
43. Розкажіть про систему вищої освіти у Великобританії.
44. Обґрунтуйте систему вищої освіти у Франції.
45. Охарактеризуйте систему вищої освіти у Німеччині.
46. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Японії.
47. Розкажіть про систему вищої педагогічної освіти в Китаї
48. Поясніть предмет педагогіки вищої школи.
49. У чому полягають основні функції та завдання педагогіки вищої школи?
50. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки вищої школи.
51. Обґрунтуйте чому вища школа є педагогічною системою.
52. Розкажіть про предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
53. Поясніть сутність і методологічні засади навчання.
54. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
55. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями та навичками
56. Розкажіть про розвиток і становлення організаційних форм навчання.
57. Поясніть типологію і характеристику методів навчання.
58. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
59. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
60. Поясніть суть методів навчання за логікою передачі інформації
61. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю
62. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні.

**9.2 ЗРАЗОК «НУЛЬОВОГО» ВАРІАНТУ
ЗАЛІКОВОГО БІЛЕТУ**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Рівень вищої освіти – магістр

Спеціальність А 4 Середня освіта

Предметна спеціальність А4.03 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»

Навчальна дисципліна

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Поясніть концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти (максимум 10 балів).
2. Обґрунтуйте психолого-педагогчні особливості професії викладача вищої школи (максимум 10 балів).
3. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності (максимум 10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії.

Протокол № ____ від « ____ » 20 ____ року.

Завідувачка кафедри

Н. В. Савінова

Екзаменатор

Р. В. Чубук

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.1 Основна:

1. Ruslan Chubuk. THEORETICAL BASIS OF USING INNOVATIVE TEACHING METHODS IN HIGHER EDUCATION. Contemporary innovative and information technologies of social development: educational and legal aspects. Edited by Aleksander Ostenda and Iryna Ostopolets. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts. Katowice School of Technology **Monograph 24** Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019. P. 15-23. ISBN: 978-83-952000-8-3
http://www.wydawnictwo.wst.pl/oferta_wydawnicza_-_dostp_otwarty_oraz_zakup_publicacji/wydawnictwa/

2. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. – 174 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник / І В Зайченко. 3-є видання. К. : Ліра-К, 2020. 512 с.
4. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л.М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
5. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Сучасні підходи і технології Нової Української школи: компетентнісно орієнтовані завдання як засіб формування ключових компетентностей. Вип. 2: Навчально-методичний посібник, Київ, 2023. 145 с.
6. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.
7. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
8. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с. Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedagogika%20vyshchoyi%20s%20hko%20ly.pdf>
9. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
10. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва ; за заг. ред. О. І. Федоренко. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с. – Режим доступу : <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>
11. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової; кол. авт. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 344 с. (PDF) *Педагогіка вищої школи 2024*. Available from: https://www.researchgate.net/publication/385878846_Pedagogika_visoi_skoli_2024 [accessed Mar 21 2025].
12. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів/ Автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
13. Чубук Р. В. Актуальні проблеми вищої освіти крізь призму педагогічних поглядів Григорія Сковороди. Філософсько-педагогічні концепти Григорія Сковороди у контексті сучасних суспільних викликів: Електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка. 2022. С. 24-27.
14. Чубук Р. В. Педагогіка вищої школи: методичні рекомендації до вивчення курсу. Миколаїв. Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 88 с. (Методична серія; Вип. 363).
15. Чубук Р.В. «Впровадження інноваційних методів навчання та інноваційних технологій викладання у вищій школі». Професійна підготовка майбутніх фахівців соціономічної сфери: педагогічні інновації: монографія / [Гол. ред. В. В. Корнєшук]. – Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2019.
16. Чубук Р.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Педагогіка» / Р.В. Чубук. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 48 с. – (Методична серія; вип. 307). <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/392>
17. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практикозорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/728477/1/ДИДАКТИКА%20посібник.pdf>

10.2 Додаткова:

1. Дидактика: теорія і практика. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних факультетів / О.С. Березюк, О.М. Власенко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 212 с. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/25153/1/Дидактика.%20Березюк%20О.С.%2С%20Власенко%20О.М..pdf>
2. Ігнатюк, О. А. Дидактичні особливості формування готовності до науково-педагогічної діяльності магістрантів спеціальності "Педагогіка вищої школи" [Текст] / О. А. Ігнатюк // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - 2014. - № 2. - С. 45-51. - Бібліогр. в кінці ст. 7 назв.
3. Лунячек, В. Е. Основи педагогіки вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. Е. Лунячек ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : [ХНУ], 2014. - 252 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 236-245 (150 назв).
4. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2014. – 534 с. — Режим доступу : https://www.researchgate.net/profile/Lebid-Olha/publication/334282727_Pedagogika_visoi_skoli/links/5d218dd2299bfl547c9efc8f/Pedagogika-visoi-skoli.pdf
5. Стрельников, М. В. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-vukraini-02-10-2020.pdf>.
6. Черевичний Г. (2024). Проектування змісту професійної підготовки майбутніх учителів історії в умовах цифровізації університету. Forum-SOIS, 2024: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя : зб. матеріалів (наук. праць, тез доповідей) 6-го Міжнар. наук.-практ. WEB-форуму / за наук. ред.: М. Л. Ростоки, Т. С. Бондаренко, Г. С. Черевичного; упоряд. М. Л. Ростока; літ. ред. Ю. А. Кравченко, Н. М. Василенко, бібліогр. ред. О. В. Углова] ; НАПН України, ДНПБ України, УПА, КНУ ім. Тараса Шевченка. Вінниця: Нілан-ЛТД, (5), с. 102–105. [389 с.]. <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.740977>.
7. Черевичний Г. С. (2024). Swot-аналіз професійної підготовки майбутніх учителів історії в університетах України. Імідж сучасного педагога, 2(215). С. 88–95. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2\(215\)-88-95](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-2(215)-88-95).

